

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

Άνθρωποι και Αντικείμενα:
Σχέσεις Ζωής
νέα αποκτήματα από δωρεές στο Μουσείο

Φωτογραφία εξωφύλλου:
09.18.46

«Ενθύμιον τη Σεβαστῇ μοι Μητρί
εις Σοφίδας, Θεσσαλονίκη
τῇ 25 Αυγούστου 1920,
Δημήτριος Π. Σάββας Ζαχαράς...
(χειρόγραφος υπομνηματισμός
στην πίσω όψη της φωτογραφίας).
Οικογενειακό πορτρέτο
σε σιόντιο.
Ο Δημήτρης Παπασάββας
(Ζαχαράς)
με τὴ σύζυγό του, Σμαράγδα,
καὶ τὰ παιδιά τους, Θεονία, Σάββα
καὶ Καλλιόπη.
Δωρεά Παναγιώτας Μαρκοπούλου.

Άνθρωποι και Αντικείμενα: Σχέσεις Ζωής

νέα αποκτήματα
από δωρεές
στο Μουσείο

Έκθεση - Αφιέρωμα στους δωρητές

Το δώρο θέλει αντίδωρο και πάλι δώρο μένει...

ΑΡ.	ΕΙΣ.	6839
ΑΡ.	407	
ΤΑΞ.	ΛΑΟ	

Επιμέλεια: Φωτεινή Οικονομίδου-Μπότσιου

Σχεδιασμός: Hy Brazil design group, www.hybrazil.gr

Φωτογραφίες: Γιάννης Παπανικολάου

Διαχωρισμοί: ikona digital prepress

Εκτύπωση: Λιθογραφία Αντωνιάδης-Ψαρράς

Βιβλιοδεσία: Μ. Τρικαλιάρης

Έκδοση: Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης

Βασ. Όλγας 68, 546 42 Θεσσαλονίκη Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης
τηλ. 2310 889840, 2310 889855, fax. 2310 844848

e-mail: lemm-th@otenet.gr

www.lemmth.gr

© Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική ή περιληπτική ή κατά παράφραση, η απόδοση και η διασκευή του κειμένου ή των φωτογραφιών του βιβλίου, με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό ή άλλο, σύμφωνα με το Ν. 2387/1920, τα Ν.Δ. 3565/56, 4254/62, 4264/62, το Ν. 100/75 και τους λοιπούς εν γένει κανόνες του Διεθνούς Δικαίου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ

17-21	Το Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης Οι δωρητές και οι δωρεές τους: Φωτεινή Οικονομίδου
22-25	Οι δωρητές (Αλφαβητικός κατάλογος ονομάτων)
26-33	Αντικείμενα: μαρτυρίες ζωής - πολιτισμικά αγαθά - Η ζωή και οι λειτουργίες τους Σύντομη εισαγωγή: Φωτεινή Οικονομίδου, Ουρανία Ράπτη
34-47	«Άνθρωποι και Αντικείμενα: Σχέσεις Ζωής - Νέα Αποκτήματα από Δωρεές στο Μουσείο» Η έκθεση: Φωτεινή Οικονομίδου
48-55	Ο χώρος και ο χρόνος των δωρητών και των δώρων τους Η Θεσσαλονίκη από το 1900 έως τη δεκαετία του 1960: Φ. Οικονομίδου, Ο. Ράπτη
56-59	Σημαντικοί σταθμοί της Θεσσαλονίκης από τις αρχές του 20ού αιώνα έως τη δεκαετία του 1960
	Οι θεματικές ενότητες της έκθεσης - Η αφήγηση: «Εγώ, η γυναίκα, και...»
63-104	Εγώ, η γυναίκα, και τα ρουχαλάκια των παιδιών μου 1. Βρεφικά ρούχα και μητρική φροντίδα στη νεότερη αστική ελληνική οικογένεια Όψεις της βρεφικής ηλικίας στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα: Ειρήνη Μπότσιου-Γιοβανοπούλου
105-122	Εγώ, η γυναίκα, και τα παιχνίδια των παιδιών μου 2. Άνθρωπος και Παιχνίδι - Μία σύντομη διαδρομή στη διαχρονικότητα της σχέσης τους: Γιώργος Αδαμίδης
123-146	Εγώ, η γυναίκα, και τα ...σχολικά των παιδιών μου 3. Στιγμές της νεοελληνικής εκπαίδευσης στον 20ό αιώνα Σύντομη αναφορά σε σχολεία της Θεσσαλονίκης: Γιώργος Αδαμίδης
147-180	Εγώ, η γυναίκα, και τα φορέματά μου 4.1 Γυναικεία αστικά ενδύματα - Κάτι από τους συμβολισμούς και την ιστορία τους: Σαπφώ Μορτάκη
181-196	4.2 Η αστικοποίηση της γυναικείας φορεσιάς των Βλάχων στον 20ό αιώνα Οι Βλάχες στη Θεσσαλονίκη: Χρήστος Μπρούφας
197-234	Εγώ, η γυναίκα, και τα εσώρουχά μου 5. Ερμηνευτικές προσεγγίσεις στο γυναικείο εσώρουχο μέσα από σύντομη ιστορική αναδρομή - Η διαμόρφωση των σύγχρονων τύπων εσώρουχων για τις γυναίκες: Ειρήνη Μπότσιου-Γιοβανοπούλου

ΣΕΛ. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

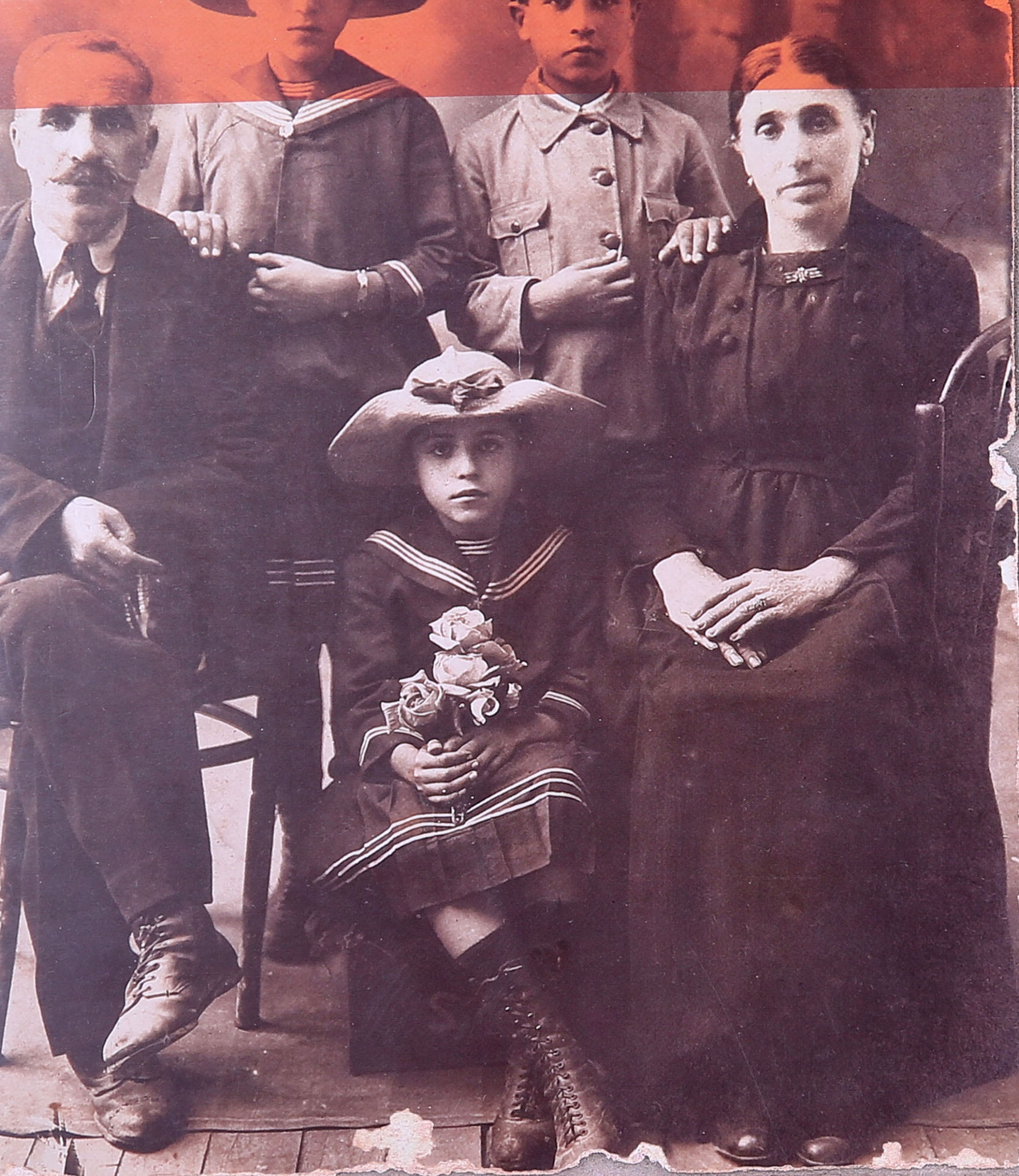
235-242	Εγώ, η γυναίκα, και τα έπιπλα του σπιτιού μου 6.1 Διαμορφώνοντας με στίλ το οικογενειακό περιβάλλον: Ευφροσύνη Ρούπα 6.2 «Τα έπιπλά μας στο Μουσείο να τα δώσουμε, εδώ θα πιάσουν τόπο ...»: Φωτεινή Οικονομίδου
243-258	Εγώ, η γυναίκα, και τα στρωσίδια του σπιτιού μου 7. Η γυναίκα στο σπίτι: «Νοικοκυρά» και «χρυσοχέρα» Σύντομη θεώρηση του κοινωνικού ρόλου της Ελληνίδας στον 20ό αιώνα: Ελένη Μπίντση
259-302	Εγώ, η γυναίκα, και τα κουζίδικά μου 8. Όψεις της κουζίνας του ελληνικού αστικού νοικοκυριού στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα - Σκεύη, συσκευές, διατροφικές συνήθειες και συμπεριφορές: Ειρήνη Μπότσιου-Γιοβανοπούλου
303-320	Εγώ, η γυναίκα, ο άντρας μου και τα προσωπικά του αντικείμενα 9. Η ανάμνηση της αντρικής παρουσίας μέσα από τη γυναικεία ματιά: Γιώργος Αδαμίδης
321-334	Εγώ, η γυναίκα, ο άντρας μου και τα επαγγέλματά μας 10. Άνθρωποι και επαγγέλματα Όταν τα αντικείμενα μάς μιλούν για τις ασχολίες των ανθρώπων: Ελένη Μπίντση
335-346	Εγώ, η γυναίκα, ο άντρας μου και οι φωτογραφίες μας 11. Εικονο-«γράφοντας» τη μνήμη: Ελένη Μπίντση
347-360	Το σπίτι μας ...μουσείο 12. Σπίτι ...μουσείο: Σαπφώ Μορτάκη, Γιώργος Αδαμίδης
361-366	Σήμερα, τα πράγματά μας στο Λαογραφικό και Εθνολογικό Μουσείο Μακεδονίας-Θράκης - Μουσειακά αντικείμενα 13. Η μετα-φυσική ζωή των αντικειμένων ...στο Μουσείο: Φωτεινή Οικονομίδου
367	Επίλογος

Φωτογραφίες: Γιάννης Παπανικολάου

Όλο το φωτογραφικό υλικό του οδηγού είναι πρωτότυπο και δημοσιεύεται για πρώτη φορά. Οι φωτογραφίες των μουσειακών αντικειμένων ανήκουν στο Αρχείο των Συλλογών του ΛΕΜΜ-Θ. Οι άλλες, ασπρόμαυρες φωτογραφίες της περιόδου 1900 - 1970, που λειτουργούν υποστηρικτικά στις ενότητες, ανήκουν είτε στο Αρχείο των Συλλογών του Μουσείου ως αυθεντικά μουσειακά αντικείμενα, είτε στο Φωτογραφικό του Αρχείο ως αντίγραφα-αναπαραγωγές από πρωτότυπο υλικό που έχει παραχωρηθεί στο φορέα από ιδιώτες. Ελάχιστες φωτογραφίες δεν αποτελούν περιουσία του Μουσείου. Σε καθεμιά από αυτές αναγράφεται η προέλευσή τους.

Οι φωτογραφίες που παρεμβάλλονται στα εισαγωγικά κείμενα είναι λεπτομέρειες από διακοσμητικά θέματα μουσειακών αντικειμένων της έκθεσης (ραπτομηχανές, στρωσίδια κ.ά.).

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2009